

Назаренко Д. О., студентка спеціальності 183 Технологія захисту навколишнього середовища

Науковий керівник: Золотько О.В., к.т.н., доцент кафедри безпеки життєдіяльності (Дніпровський національний університет ім. О. Гончара, м. Дніпро, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ЕКОІННОВАЦІЙ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ

Аграрна сфера є важливим сектором економіки України, сільськогосподарська продукція забезпечує продуктами харчування все населення країни та створює понад третину об'єму загального обсягу товарного експорту. В умовах збройної агресії РФ Україна втратила частину сільськогосподарських угідь на окупованих територіях та територіях, забруднених внаслідок ведення бойових дій. Крім того сучасна модель розвитку аграрного сектору базується на такій структурі виробництва: великі господарства спеціалізуються на вирощуванні високорентабельної і швидко окупної сільгосппродукції рослинництва, а дрібні підприємства та фермери вирощують трудомістку продукцію тваринництва, плодоовочеві та ягідні культури. Крім того ефективну роботу даного сектора обмежують великі і не завжди виправдані ресурси, які витрачаються на обробку полів.

Більшість фермерських господарств в Україні використовують методи традиційної сільськогосподарської практики, яка включає в себе щорічну оранку і культивуацію, а також високі норми внесення добрив, найчастіше хімічних. У типовий рік після роботи комбайна проводиться дискування для неглибокої обробки з метою зниження росту бур'янів. Пізніше кожне поле після оранки боронується від одного до трьох разів перед посівом наступного врожаю, що в свою чергу потребує додаткових паливних ресурсів, середні витрати якого можуть наблизитися до 100 літрів на гектар, в доданок до цього має місце високе зношування використаної техніки[3]. Все це призводить до ерозії ґрунтів, зниження вмісту органічних речовин і погіршення структури ґрунту. Має місце також шкідливий вплив на компоненти природного середовища, який відбувається під час використання великої кількості техніки, хімічних добрив, пестицидів і гербіцидів.

Такі особливості сучасного стану аграрної сфери потребують впровадження екологічних інновацій паралельно із використанням загально прийнятих природоохоронних заходів [2].

Екологічні інновації в аграрній сфері передбачають використання нового або суттєво покращеного способу виробництва, застосування нових методів організації робочого простору, використання чистого виробництва і безвідходних технологій, підвищення ресурсної продуктивності, спеціальне маркування продукції, застосування біодобрив, біологічних засобів захисту культур і т. ін.

Одним з методів екоінновацій в аграрній сфері є впровадження регенеративних або відновлювальних методів сільського господарства. Ця технологія є відносно новою, сутність її полягає у зменшенні витрат на обробку та збагачення ґрунтів, але без шкоди для обсягів та якості вирощуваної продукції, спрямований на збереження та відновлення родючості ґрунтів, зменшення негативного впливу на навколишнє середовище[2]. Ключові особливості відновного сільського господарства: мінімальне порушення структури ґрунту при обробці, збереження та відновлення біорізноманіття ґрунту, використання покривних культур для відновлення родючості, секвестрація вуглецю в ґрунті, зменшення викидів вуглецевого газу, застосування компостування, мікроорганізмів та інших біопрепаратів.

Деякі компанії, пропонують інноваційні технології для покращення властивостей ґрунту та реалізації принципів відновного землеробства. Це дозволяє підвищити

врожайність і стійкість рослин при зменшенні негативного впливу на довкілля [1].

Як результат використання такого методу компанія Nuseed Ukraine за два роки починаючи з 2018 р. знизилася споживання палива на 50%, використання добрив – на 45 % а пестицидів – на 15 %, з чого можна зробити висновок про те, що ця технологія є дійсно дієвою і має потенціал для розвитку та вдосконалення [3].

Список використаних джерел:

1. 10 найкращих тенденцій, технологій та інновацій у сільському господарстві за 2022 рік. (н.д.). Mind.ua. <https://mind.ua/publications/20250592-10-najkrashchih-tendencij-tehnologij-ta-innovacij-u-silskomu-gospodarstvi-za-2022-rik>

2. Регенеративне сільське господарство - що це? - Центр Екосистемної Фітопатології - Зелена Клініка - Клініка для Рослин. (н.д.). Центр Екосистемної Фітопатології - Зелена Клініка - Клініка для Рослин. <https://zelenaklinika.com/blog/regenerativne-silske-gospodarstvo-shho-ce/>

3. Регенеративне сільське господарство | Нуседна Україна. (н.д.). Нуседна Україна. <https://nuseed.com/ua/регенеративне-сільське-господарство/>